

DIRECTIEBEOORDELING N5 2022

Organisatie: Inclusief Groep N.V.
Contactpersoon: K.H. Vos

Adviseur: B. de Gooier
Adviesbureau: De Duurzame Adviseurs

Publicatiedatum: 3-4-2023

1 | Inleiding en verantwoording

In deze directiebeoordeling vindt u een samenvatting van het CO₂-reductiesysteem van de Inclusief Groep N.V. Doel van deze review is het in kaart brengen van het functioneren van het CO₂-reductiesysteem, een evaluatie daarop en eventueel het aanpassen van het huidige systeem. De CO₂-verantwoordelijke heeft zorggedragen voor correcte input. Aan de hand hiervan heeft het management een aantal besluiten genomen. De hieruit voortvloeiende acties worden opgenomen in de actielijst omtrent de CO₂-reductie.

De CO₂-Prestatieladder vereist dat de directie:

- Informeert of de organizational boundary en/of TVB-matrix waar nodig is aangepast;
- Zich laat informeren over de uitkomst van de interne en externe audit;
- Informeert naar de voortgang van de doelstellingen, implementatie van maatregelen en of hier eventuele bijsturing op nodig is;
- Beoordeeld of er nog zaken zijn die opgepakt moesten worden aan de hand van de vorige directiebeoordeling en/of interne audit (corrigerende maatregelen);
- Zich laat informeren over de CO₂-footprint, de uitgevoerde energiebeoordeling en mogelijke reductie maatregelen (trends en ontwikkelingen);
- Doelen vaststelt ten aanzien van de eigen CO₂-uitstoot;
- Zich laat informeren over het communicatiebeleid dat is opgesteld voor de CO₂-Prestatieladder, zowel in- als extern;
- Zich laat informeren over de initiatieven waarin met anderen wordt samengewerkt aan CO₂-reductie en de hieruit vloeiende maatregelen;
- Budget vrijmaakt voor deelname aan initiatieven en investeringen;
- Jaarlijks een beoordeling uitvoert over bovenstaande besluiten en dit evalueert.

Bovenstaande punten komen terug in hoofdstuk 2 van dit rapport. Afsluitend is een actielijst geformuleerd, welke als input voor de volgende directiebeoordeling dient.

2 | Besluitvorming

2.1 Algemeen

Geen opmerkingen.

2.2 Besluit over de organizational boundary

De boundary is vastgesteld conform de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Geen uitsluitingen, Inclusief Groep N.V. in totaliteit. Onderliggende entiteiten Inclusief Groep B.V. en Inclusief Intervens B.V.

2.3 Uitkomsten interne audit, controle en zelfevaluatie

De interne audit is uitgevoerd door Bas de Gooijer op 04-10-2022. De volgende corrigerende maatregelen is daaruit naar voren gekomen:

- Scope 3 emissies nog niet gekwantificeerd.
- Beperkte voortgang in de keten.
- Kwantitatieve doelstelling is onvoldoende ambitieus.
- Geen communicatie over voortgang scope 3.

2.4 Bevindingen vorige directiebeoordeling

Voorgaand jaar heeft de directie beoordeeld dat het CO₂-reductiesysteem uitstekend zijn werk doet. Daarnaast geeft het per half jaar in kaart brengen van de emissiestromen veel inzicht in de energieverbruiken. Tevens geeft het handvatten om het verbruik gericht te reduceren.

De interne communicatie over dit onderwerp draagt bij tot het vergroten van de bewustwording onder de medewerkers. Het afgelopen jaar is daar dan ook flink op ingezet door o.a. de ontwikkeling van een Duurzaamheid filmpje en fysieke ladders op alle locaties.

Het certificaat is nog steeds van belang voor het binnen halen van opdrachten, onze positie in de markt, de stijgende energieprijzen en onze duurzaamheids-ambities. Om deze reden vindt de directie het nog steeds relevant om het certificaat te behouden en stelt hiervoor budget beschikbaar.

2.5 Bevindingen vorige externe audit

Tijdens de externe audit van 2022, zijn de volgende aandachtspunten en afwijkingen naar voren gekomen:

Afwijking:

- Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Aandachtspunten:

- Gewijzigde boundary opnemen in de documentatie.
- Nieuwe ketenanalyse opstellen voor Schoonmaak.
- Aantoonbaarheid communicatie opdracht project verbeteren.

2.6 Verklaring onafhankelijke deskundige

N.v.t.

2.7 CO₂-footprint en energiebeoordeling

De directe- en indirecte GHG-emissies van de Inclusief Groep N.V. bedroegen in 2022 936 ton CO₂. Hiervan werd 663,3 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1), 211 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2) en 62 ton CO₂ emissiestroom business travel. T.o.v. 2021 is de uitstoot met 15 ton CO₂ gedaald.

TABEL M1. OVERZICHT CO ₂ -EMISSIONS, GEHELE ORGANISATIE				2022 Heel jaar	
TYPE EMISSIONS SCOPE 1	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)	
Gasverbruik	111.771	m ³	2.085	233,0	
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	90.046	liter	3.262	293,7	
Brandstofverbruik wagenpark - benzine	42.947	liter	2.784	119,6	
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - aspen	6.085	liter	2.740	16,9	
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - diesel	20.625	liter	3.262	67,3	
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen - benzine	4.501	liter	2.784	12,5	
Propan	1.759	liter	1.725	3,0	
Adblue	1.033	liter	260	0,3	
Totaal scope 1				663,3	
TYPE EMISSIONS SCOPE 2	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)	
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	402.827	kWh	523	210,7	
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	598.309	kWh	0	-	
Totaal scope 2				211	
TYPE EMISSIONS BUSINESS TRAVEL	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)	
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers	316.917	km	195	61,8	
Totaal business travel				62	
TOTALE EMISSIONS SCOPE 1, 2 EN BUSINESS TRAVEL				936	

Brandstofverbruik diesel

32% van de CO₂-uitstoot wordt veroorzaakt door het brandstofverbruik van het wagenpark (diesel). Op basis van het fleetrapport is er via de leasemaatschappij achterhaald wat de kengetallen zijn van het wagenpark over 2022. Het wagenpark ziet er als volgt uit:

- 33% benzine
- 51% diesel
- 14,5% elektrisch/hybride

Totaal omvat het wagenpark 90 voertuigen. 14,5% van het gehele wagenpark is inmiddels volledig elektrisch of hybride.

Gasverbruik

23% van de CO₂ uitstoot wordt veroorzaakt door gasverbruik. T.o.v. 2021 is het verbruik gedaald met zo'n 15 ton.

Project Harderwijk

De directe- en indirecte GHG-emissies van het project bedroeg in 2022 11 ton CO₂. Hiervan werd 11 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1), 0 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2) en 0 ton CO₂ emissiestroom business travel.

De 80% grootste emissiestromen van project Harderwijk zijn:

- Brandstofverbruik diesel wagenpark: 58%
- Brandstofverbruik diesel materieel: 30%

Uit de footprint van 2022 is duidelijk geworden dat de uitstoot t.o.v. 2021 gelijk is gebleven.

Om in 2022 een beter inzicht te krijgen in de draaiuren van de machines is in een overleg vastgelegd en afgesproken dat de draaiuren van de maaimachines geboekt gaan worden en dat deze halfjaarlijks door de werkvoorbereider aan de Duurzaamheidsmanager worden verstuurd. Hierin is tevens afgesproken dat de kleine machines(Still), die voorzien zijn van een tag, wekelijks door de Rayonleider worden uitgelezen.

2.8 Scope 3 en ketenanalyses

1. Categorie:	Aangekochte goederen en diensten	2.294 ton CO ₂
2. Categorie:	Woon-werkverkeer	130 ton CO ₂
3. Categorie:	Productieafval	32 ton CO ₂
4. Categorie:	Upstream transport en distributie	164 ton CO ₂

Doelstelling Unit Schoonmaak; in 2022 zijn de ingekochte goederen met 10% afgenomen t.o.v. 2019.

Deze doelstelling hebben we in 2021 flink naar beneden bij gesteld (van 30% naar 10%). In 2021 zien we een enorme stijging in ingekochte artikelen t.o.v. 2019, door een sterk gestegen werkaanbod.

In 2019 zaten we op een uitstoot van 36,69 ton CO₂. In 2022 komen we uit op een uitstoot van 46,9 ton CO₂. Deze doelstelling is dus niet gehaald.

Eind 2022 zijn wel nieuwe maatregelen genomen op de inkoop te verlagen. Zo is er per locatie een assortiment vast gesteld en kan er alleen nog online besteld worden. Hiermee kan er gestuurd worden op inkoop aan de hand van de data.

Nitril handschoenen; 0,1 ton reductie in 2022 ten opzichte van 2019.

Anno 2022 heeft er nog geen reductie plaats gevonden.

Afvalreductie; In 2022 is de hoeveelheid restafval met 5%, papier met 10% en hout met 5% verlaagd t.o.v. 2020.

In 2022 is de hoeveelheid restafval afgenomen met 3%, papier met 11% en hout gestegen met 35%. Binnen de Unit Verpakken hebben we veel te maken met papier afval dat vrij komt bij opakwerkzaamheden. Hierin zijn we afhankelijk van onze klanten. Met leverancier GF is gesproken over het hergebruik van hun dozen. Een deel van de dozen worden inmiddels door het magazijn hergebruikt.

Business travel; Inclusief Groep N.V. wil de CO₂-uitstoot met 5% reduceren in 2022 ten opzicht van 2021

Deze is gereduceerd met 1%. Na jaren van thuiswerken, zien wij medewerkers toch veel al weer naar kantoor terug keren.

In scope 3 hebben de reducerende maatregelen in het afgelopen jaar nog niet het gewenste effect gehad.

2.9 Evaluatie doelstellingen en maatregelen

De organisatie heeft als doel gesteld om in de komende jaren, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Doelstellingen 2023-2027

Scope 1 en 2 nieuwe hoofddoelstelling 2023-2027 Inclusief Groep N.V.

Inclusief Groep N.V. wil in 2027 ten opzichte van 2018 10% minder CO₂ uitstoten

In het nieuwe collectieve energie contract maken we geen gebruik meer van Nederlandse stroom, maar van Europese stroom. Daardoor kan dit niet meer als groene stroom worden meegerekend, wat een aanzienlijke stijging van CO₂ met zich mee brengt. Tevens is de organisatie dusdanig in

beweging, dat het zeer lastig is om een reel beeld voor de toekomst te schetsen. Hierbij moet gedacht worden aan een afname van gebouwen en auto's.

Scope 3 nieuwe doelstellingen 2023 Inclusief Groep N.V.

In 2023 is de CO2 uitstoot van de ingekochte goederen met 5 ton CO2 afgenomen t.o.v. 2019. Inclusief Groep N.V. wil in 2023 ten opzichte van 2019 0,5 ton minder CO2 uitstoten op het gebied van verbruik handschoenen.

In 2023 is de hoeveelheid restafval met 10%, papier met 15% en hout met 5% verlaagd t.o.v. 2022.

Doelstellingen 2022

Scope 1 en 2 hoofddoelstelling Inclusief Groep N.V.

Inclusief Groep N.V. wil in 2022 ten opzichte van 2018 10% minder CO2 uitstoten

Bovengenoemde hoofddoelstelling is absoluut. Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen als volgt:

Scope 1: 7% reductie in 2018 ten opzichte van 2022

Scope 2: 3% reductie in 2018 ten opzichte van 2022

Scope 1 en 2 jaardoelstelling 2022 t.o.v. 2021 Inclusief Groep N.V.

Inclusief Groep N.V. wil in 2022 ten opzichte van 2021 2,5% minder CO2 uitstoten

Scope 3 doelstelling Inclusief Groep N.V. Unit Schoonmaak

In 2022 zijn de ingekochte goederen met 10% afgenomen t.o.v. 2019

Scope 3 doelstelling Inclusief Groep N.V.

In 2022 is de hoeveelheid restafval met 5%, papier met 10% en hout met 5% verlaagd t.o.v. 2020.

Business travel

Inclusief Groep N.V. wil de CO2-uitstoot met 5% reduceren in 2022 ten opzichte van 2021

Subdoelstellingen

Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen	2% reductie in 2022 ten opzichte van 2018
Brandstofverbruik wagenpark	3% reductie in 2022 ten opzichte van 2018
Gasverbruik kantoren	15% reductie in 2022 ten opzichte van 2018
Elektraverbruik	6% reductie in 2022 ten opzichte van 2018
Nitril handschoenen	0,1 ton reductie in 2022 ten opzichte van 2019

Scope 1 en 2

Hoofddoelstelling Inclusief Groep N.V.; Inclusief Groep N.V. wil in 2022 ten opzichte van 2018 10% minder CO2 uitstoten.

Anno 2022 zijn we uitgekomen op een daling van 44%! Het betekent dan ook dat we de doelstelling die opgesteld is in 2018 ruimschoots hebben gehaald. Iets waar we trots op kunnen zijn!

Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen; 2% reductie in 2022 ten opzichte van 2018.

Het brandstofverbruik is in 2022 t.o.v. 2018 met 20% gedaald. Dit zit met name in benzine, door de aanschaf van elektrische scooters.

Brandstofverbruik wagenpark; 3% reductie in 2022 ten opzichte van 2018.

De reductie is in 2022 uitgekomen op 21%. Door de aanschaf van elektrische auto's en de vervanging van diesel auto's door benzine, is met name het aandeel diesel sterk gedaald.

Gasverbruik kantoren; 15% reductie in 2022 ten opzichte van 2018.

We zijn exact uitgekomen op een reductie van 15%.

Elektraverbruik; 6% reductie in 2022 ten opzichte van 2018.

De reductie zit in 2022 al op 72%. De verlaging is toe te schrijven aan het feit dat we vanaf 1-1-2021 100% groene stroom afnemen van Nederlandse bodem voor wat betreft onze eigen locaties en een aantal huurlocaties.

2.10 Projecten met gunningvoordeel

Een project met gunningvoordeel is een project van een organisatie waarbij de CO2-Prestatieladder een rol heeft gespeeld in de aanbesteding. Hierbij is het niet relevant of het gunningvoordeel wel of niet doorslaggevend is geweest bij het verkrijgen van de opdracht, of op welke manier de CO2-Prestatieladder in de aanbesteding is gevraagd.

Met deze definitie in het achterhoofd, heeft de Inclusief Groep N.V. 1 project met gunningvoordeel lopen in 2022.

Dit is:

- groenonderhoud wijk Frankrijk en industrieterrein Lorentz gemeente Harderwijk vijf jaar, met tweemaal een jaar verlenging (1-4-2018 gestart)

Om in 2022 en de jaren erna een beter inzicht te krijgen in de draaiuren van de machines is in een overleg vastgelegd en afgesproken dat de draaiuren van de maaimachines geboekt gaan worden en dat deze halfjaarlijks door de werkvoorbereider aan de Duurzaamheidsmanager worden verstuurd. Hierin is tevens afgesproken dat de kleine machines(Still), die voorzien zijn van een tag, wekelijks door de Rayonleider worden uitgelezen.

2.11 Vaststellen van de stuurcyclus

In het CO₂-Managementplan is een duidelijke Plan-Do-Check-Act cyclus opgenomen om de bereikbaarheid van de doelen en afwijking van het behalen van de doelen in kaart te brengen en structureel op te kunnen sturen. Dit is opgesteld met verantwoordelijkheden en taken. Deze stuurcyclus borgt dat de doelen die worden opgesteld voor de CO₂-Prestatieladder daadwerkelijk worden behaald.

2.12 Communicatiebeleid

Tenminste halfjaarlijks zal intern en extern gecommuniceerd worden over de CO₂-uitstoot, voortgang van doelstellingen en maatregelen en mogelijkheid van individuele bijdrage van medewerkers. Met de afdeling communicatie gaat invulling worden gegeven aan het communicatieplan. De communicatie naar onze doelgroep (medewerkers) wordt dusdanig aangepast, zodat het ook voor hen begrijpbaar is. Dit doen we o.a. door het maken van filmpjes aangaande duurzaamheid.

Bij medewerkers is al een redelijke mate van bewustzijn aanwezig, vanwege het feit dat MVO regelmatig aandacht krijgt in onze communicatie.

2.13 Participatie en initiatieven

De Inclusief Groep neemt actief deel aan een aantal CO₂-reductie initiatieven, om zodoende de uitwisseling van kennis en groei van innovatieve ideeën te bevorderen. Voorbeeld hiervan is het MVO traject aanpak bedrijventerrein Feithenhof. Dit is een initiatief van de Gemeente Nunspeet om het bedrijventerrein Feithenhof verder te verduurzamen en naast energiebesparing ook te kijken naar de gezamenlijke mogelijkheden van energieopwekking. De Duurzaamheidsmanager speelt hierin een actieve rol, om de kennis en ervaring die er de laatste jaren is opgedaan, o.a. door de CO₂ prestatieladder, te delen met andere leden. Dit traject wordt begeleid door energieadviseurs van Energie Regio (Ernon).

2.14 Budget en investeringen

Voor het uitvoeren van de maatregelen, het behouden van het CO₂-Prestatieladder certificaat niveau 5 en participatie aan initiatieven hebben we als directie een budget beschikbaar gesteld. De kosten voor het jaarlijks onderhouden van de CO₂-Prestatieladder zijn als volgt:

- €3.500   Ondersteuning De Duurzame Adviseurs per jaar
- €2.736,25   Kosten certificering per jaar
- €600   Contributie SKAO
- €1.500   Deelname aan initiatieven

De eventuele besparingen die de maatregelen opleveren, worden waar het kan gebruikt om te investeren in nieuwe maatregelen.

3 | Eindoordeel

De directie heeft beoordeeld dat het CO₂-reductiesysteem werkt naar behoren. Er is geen noodzaak voor wijzigingen in het opgestelde CO₂-managementsysteem, de doelstellingen, maatregelen of deelname aan initiatieven.

Daarnaast geeft het per halfjaar in kaart brengen van de emissiestromen veel inzicht in de energieverbruiken en geeft het handvatten om het verbruik gericht te reduceren. De interne communicatie over dit onderwerp draagt bij tot het vergroten van de bewustwording onder de medewerkers. Het certificaat is nog steeds van belang voor het binnen halen van opdrachten, onze positie in de markt en duurzaamheidsambities. Om deze reden vindt de directie het nog steeds relevant om het certificaat te behouden en stelt hiervoor budget beschikbaar.

4 | Actielijst

Naar aanleiding van deze evaluatie zijn er kansen voor verbetering geïdentificeerd. Deze leiden tot de volgende acties voor komend jaar:

- Nieuwe ketenanalyse opstellen voor Schoonmaak.

-Aantoonbaarheid communicatie opdracht project verbeteren.

-Reduceren business travel en afval.

Ondertekening

Datum: 3-4-2023

Versie: 1.6

Verantwoordelijk manager: K.H. Vos

Handtekening autoriserende manager:
